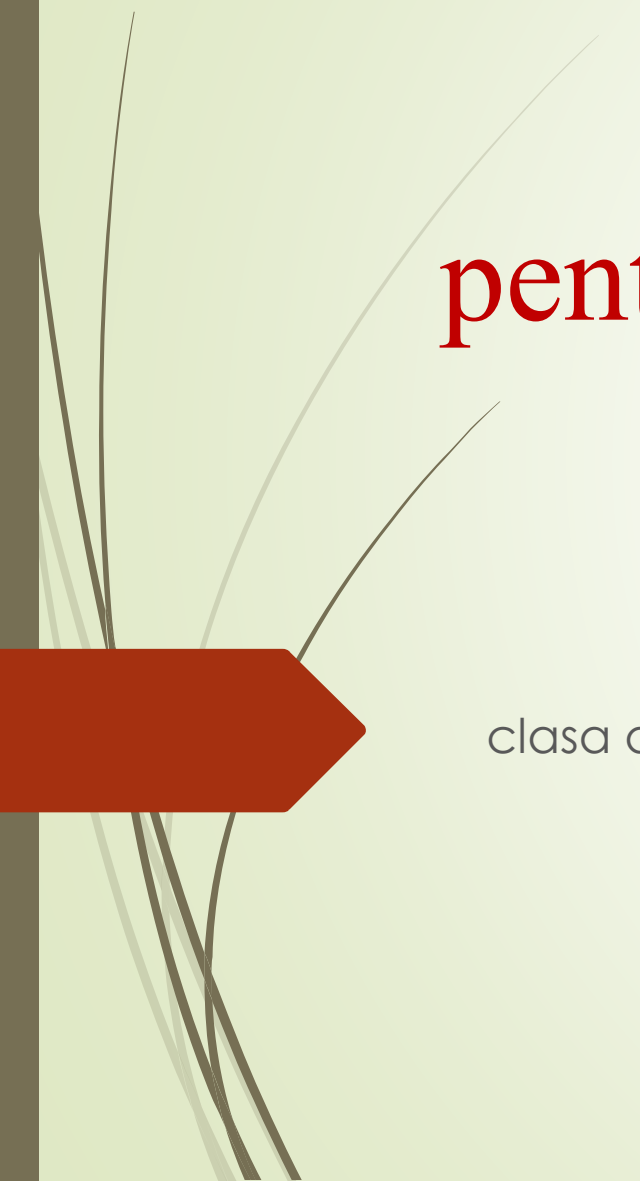

Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară

clasa a 8-a

Lecția 7

clasa a 8-a

Recapitulare

LECTURA CA EXPLORARE

textul nonliterar

(noțiuni studiate în clasa a 7-a)

Pentru o mai bună înțelegere a textului

Citește cu atenție următorul text:

Când aveam patru ani citeam o carte, „*Scufița roșie*”, într-o ediție ilustrată, cu paginile cartonate. Nu știam să citesc altceva, fiindcă de fapt și pe aia o spuneam pe dinafară, urmărind fiecare rând cu degetul. [...] Mi-o citise mama de câteva ori și mi-a rămas în cap.

Toți vecinii din cartier mă chemau la ei acasă să mă audă copiii lor mai mari. Dacă încercau să-mi dea și altceva la citit spuneam că nu vreau. [...]

Din vizitele acelea veneam acasă cu burta plină. Mâncam prin vecini, laolaltă cu copiii lor, pâine cu marmeladă, porumb fiert sau mămăligă prăjită în untură de porc. Adică ceea ce aş mânca și acasă.

Când chiar am început să citesc, în prima mea vacanță de iarnă, am început să umblu prin dulapul cu cărți. În camera aceea nu era sobă. Cele mai multe cărți nu mai aveau coperte și nici primele pagini. Așa am citit „*Fram, ursul polar*” într-o ediție prescurtată de mine.

Mai târziu toate celelalte cărți proveneau din acel dulap. Eram purtat cu ajutorul lor prin lumi magice, necunoscute mie până atunci, colorate după imaginația mea de copil, iar mai târziu de adolescent. Burta plină nu dispărea, pentru că atunci când citeam aveam obiceiul să mănânc bunătăți făcute de mama.

(Cristian Teodorescu, *Cartea pe pâine*)

Pentru o mai bună înțelegere a textului...

Cuvintele subliniate în sintagmele următoare au sensul:

Când aveam patru ani citeam o carte, „Scufița roșie”, într-o ediție ilustrată, cu paginile cartonate.

1. cartonate: legate în scoarțe de carton (1) sau, p. ext., de pânză, de piele etc.;

Nu știam să citesc altceva, fiindcă de fapt și pe aia o spuneam pe dinafară,

2. pe dinafară: pe de rost; reproducând din memorie;

Mâncam prin vecini, laolaltă cu copiii lor, pâine cu marmeladă,

3. : laolaltă cu: împreună cu; la un loc;

Mai târziu toate celelalte cărți provineau din acel dulap.

4. a proveni: a-și avea originea, proveniența din ceva sau de undeva;

Eram purtat cu ajutorul lor prin lumi magice, necunoscute mie până atunci, colorate după imaginația mea de copil, iar mai târziu de adolescent.

5. imaginație: fantezie, închipuire.

Jocul cuvintelor

Folosind *Dicționarul explicativ al limbii române* (<https://dexonline.ro>), stabilește sensul din text al următoarelor cuvinte, expresii: *ilustrată, mi-a rămas în cap, marmeladă, magice*.

Integrează cuvintele noi în enunțuri de minimum 5 cuvinte:

REZOLVARE:

- **ilustrată** : care este cu ilustrații, ornat cu gravuri;

Am reușit să-mi cumpăr o carte ilustrată despre Grecia.

- **mi-a rămas în cap**: am reținut ;

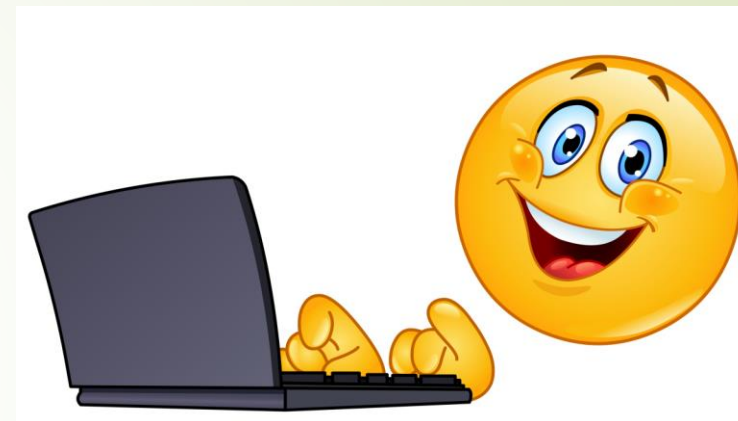
Cuvintele mamei mi-au rămas în cap pentru o viață.

- **marmeladă** : dulceață de fructe, magiun;

Îmi place foarte mult pâinea cu marmeladă.

- **magice** : fermecătoare, încântătoare, feerice.

○ *În basme am întâlnit multe personaje magice.*

Potrivește cuvintele selectate cu definițiile lor :

1. dulap cu cărți
2. sobă
3. ediție
4. carton
5. bunătați
6. cu burta plină

- a. totalitatea exemplarelor unei opere tipărite;
- b. a fi sătul;
- c. instalație pentru încălzit (cu lemne, cărbuni, gaze);
- d. mâncăruri sau băuturi foarte bune;
- e. hârtie groasă, compactă, rigidă;
- f. mobilă de lemn cu rafturi.

REZOLVARE:

Definițiile cuvintelor selectate:

1. dulap cu cărți
2. sobă
3. ediție
4. carton
5. bunătați
6. cu burta plină

- a. totalitatea exemplarelor unei opere tipărite;
- b. a fi sătul;
- c. instalație pentru încălzit (cu lemne, cărbuni, gaze);
- d. mâncăruri sau băuturi foarte bune;
- e. hârtie groasă, compactă, rigidă;
- f. mobilă de lemn cu rafturi.

Exercițiul 1

Puneți în ordine următoarele paragrafe, astfel încât să redea succesiunea evenimentelor. Numerotați căsuțele cu cifre de la 1 la 5.

- ☐ Toți vecinii din cartier mă chemau la ei acasă să mă audă copiii lor mai mari. Dacă încercau să-mi dea și altceva la citit spuneam că nu vreau. [...]
- ☐ Când chiar am început să citesc, în prima mea vacanță de iarnă, am început să umblu prin dulapul cu cărți. În camera aceea nu era sobă. Cele mai multe cărți nu mai aveau coperte și nici primele pagini. Așa am citit „Fram, ursul polar” într-o ediție prescurtată de mine.
- ☐ Când aveam patru ani citeam o carte, „Scufița roșie”, într-o ediție ilustrată, cu paginile cartonate. Nu știam să citesc altceva, fiindcă de fapt și peaia o spuneam pe dinafară, urmărind fiecare rând cu degetul. [...] Mi-o citise mama de câteva ori și mi-a rămas în cap.
- ☐ Din vizitele acelea veneam acasă cu burta plină. Mâncam prin vecini, laolaltă cu copiii lor, pâine cu marmeladă, porumb fiert sau mămăligă prăjită în untură de porc. Adică ceea ce aş mânca și acasă.
- ☐ Mai târziu toate celelalte cărți proveneau din acel dulap. Eram purtat cu ajutorul lor prin lumi magice, necunoscute mie până atunci, colorate după imaginația mea de copil, iar mai târziu de adolescent. Burta plină nu dispărea pentru că atunci când citeam aveam obiceiul să mănânc bunătăți făcute de mama.

REZOLVARE:

Puneți în ordine următoarele paragrafe, astfel încât să redea succesiunea evenimentelor. Numerotați căsuțele cu cifre de la 1 la 5.

- Toți vecinii din cartier mă chemau la ei acasă să mă audă copiii lor mai mari. Dacă încercau să-mi dea și altceva la citit spuneam că nu vreau. [...]
- Când chiar am început să citesc, în prima mea vacanță de iarnă, am început să umblu prin dulapul cu cărți. În camera aceea nu era sobă. Cele mai multe cărți nu mai aveau coperte și nici primele pagini. Așa am citit „Fram, ursul polar” într-o ediție prescurtată de mine.
- Când aveam patru ani citeam o carte, „Scufița roșie”, într-o ediție ilustrată, cu paginile cartonate. Nu știam să citesc altceva, fiindcă de fapt și pe aia o spuneam pe dinafară, urmărind fiecare rând cu degetul. [...] Mi-o citise mama de câteva ori și mi-a rămas în cap.
- Din vizitele acelea veneam acasă cu burta plină. Mâncam prin vecini, laolaltă cu copiii lor, pâine cu marmeladă, porumb fiert sau mămăligă prăjită în untură de porc. Adică ceea ce aş mânca și acasă.
- Mai târziu toate celelalte cărți proveneau din acel dulap. Eram purtat cu ajutorul lor prin lumi magice, necunoscute mie până atunci, colorate după imaginația mea de copil, iar mai târziu de adolescent. Burta plină nu dispărea pentru că atunci când citeam aveam obiceiul să mănânc bunătăți făcute de mama.

Când aveam patru ani citeam o carte, „*Scufița roșie*”, într-o ediție ilustrată, cu paginile cartonate. Nu știam să citesc altceva, fiindcă de fapt și pe aia o spuneam pe dinafară, urmărind fiecare rând cu degetul. [...] Mi-o citise mama de câteva ori și mi-a rămas în cap.

Toți vecinii din cartier mă chemau la ei acasă să mă audă copiii lor mai mari. Dacă încercau să-mi dea și altceva la citit spuneam că nu vreau. [...]

Din vizitele acelea veneam acasă cu burta plină. Mâncam prin vecini, laolaltă cu copiii lor, pâine cu marmeladă, porumb fiert sau mămăligă prăjită în untură de porc. Adică ceea ce aş mânca și acasă.

Când chiar am început să citesc, în prima mea vacanță de iarnă, am început să umblu prin dulapul cu cărți. În camera aceea nu era sobă. Cele mai multe cărți nu mai aveau coperte și nici primele pagini. Așa am citit „*Fram, ursul polar*” într-o ediție prescurtată de mine.

Mai târziu toate celelalte cărți proveneau din acel dulap. Eram purtat cu ajutorul lor prin lumi magice, necunoscute mie până atunci, colorate după imaginația mea de copil, iar mai târziu de adolescent. Burta plină nu dispărea, pentru că atunci când citeam aveam obiceiul să mănânc bunătăți făcute de mama.

**Recitește textul și alege litera corespunzătoare răspunsului
corect:**

Când aveam patru ani citeam o carte, „*Scufița roșie*”, într-o ediție ilustrată, cu paginile cartonate. Nu știam să citesc altceva, fiindcă de fapt și pe aia o spuneam pe dinafară, urmărind fiecare rând cu degetul. [...] Mi-o citise mama de câteva ori și mi-a rămas în cap.

Toți vecinii din cartier mă chemau la ei acasă să mă audă copiii lor mai mari. Dacă încercau să-mi dea și altceva la citit spuneam că nu vreau. [...]

Din vizitele acelea veneam acasă cu burta plină. Mâncam prin vecini, laolaltă cu copiii lor, pâine cu marmeladă, porumb fiert sau mămăligă prăjită în untură de porc. Adică ceea ce aş mânca și acasă.

Când chiar am început să citesc, în prima mea vacanță de iarnă, am început să umblu prin dulapul cu cărți. În camera aceea nu era sobă. Cele mai multe cărți nu mai aveau coperte și nici primele pagini. Așa am citit „*Fram, ursul polar*” într-o ediție prescurtată de mine.

Mai târziu toate celelalte cărți proveneau din acel dulap. Eram purtat cu ajutorul lor prin lumi magice, necunoscute mie până atunci, colorate după imaginația mea de copil, iar mai târziu de adolescent. Burta plină nu dispărea, pentru că atunci când citeam aveam obiceiul să mănânc bunătăți făcute de mama.

(Cristian Teodorescu, *Cartea pe pâine*)

Exercițiul 2

1. Prima carte citită de copil a fost:

a. Fram, ursul polar.

b. Scufița roșie.

c. Cartea pe pâine.

REZOLVARE:

1. Prima carte citită de copil a fost:

a. Fram, ursul polar.

b. Scușița roșie.

c. Cartea pe pâine.

(„Când chiar am început să citesc, în prima mea vacanță de iarnă, am început să umblu prin dulapul cu cărți. În camera aceea nu era sobă. Cele mai multe cărți nu mai aveau coperte și nici primele pagini. Așa am citit „Fram, ursul polar” într-o ediție prescurtată de mine”).

Exercițiul 3

La vârsta de patru ani copilul citea

- a. mai multe cărți.
- b. o singură carte.
- c. nu știa să citească.

REZOLVARE:

La vârsta de patru ani copilul citea

- a. mai multe cărți.
- b. o singură carte.
- c. nu știa să citească.

(„Când aveam patru ani citeam o carte, „Scufița roșie”, într-o ediție ilustrată, cu paginile cartonate. Nu știam să citesc altceva, fiindcă de fapt și pe aia o spuneam pe dinafară, urmărind fiecare rând cu degetul. ”).

Exercițiul 4

Copilul mergea la vecini

- a. să citească.
- b. să citească și să mănânce.
- c. să se joace.

REZOLVARE:

Copilul mergea la vecini

- a. să citească.
- b. să citească și să mănânce.
- c. să se joace.

(„Toți vecinii din cartier mă chemau la ei acasă să mă audă copiii lor mai mari. Dacă încercau să-mi dea și altceva la citit spuneam că nu vreau. [...] Din vizitele acelea veneam acasă cu burta plină. ”).

Exercițiul 5

Cărțile familiei erau ținute

- a. într-un dulap special.
- b. în camera copilului.
- c. în camera părinților.

REZOLVARE:

Cărțile familiei erau ținute

- a. într-un dulap special.
- b. în camera copilului.
- c. în camera părinților.

(„Când chiar am început să citesc, în prima mea vacanță de iarnă, am început să umblu prin dulapul cu cărți. În camera aceea nu era sobă.”).

Exercițiul 6

Completează, pe baza textului, următorul tabel cu termeni din câmpul semantic/lexical al *cărții*:

	Termeni, cuvinte
c	
a	
r	
t	
e	
a	

REZOLVARE:

Câmpul semantic/ lexical al *cărții*:

b a s m u l	Termeni, cuvinte
	ediție
	pagini
	rând
	citise
	coperte
	pagini
	dulapul cu cărți
	lumi magice
	imaginație

Pentru o mai bună înțelegere a textului...

Recitește textul și răspunde la următoarele întrebări:

- 1. Ce făcea autorul când avea patru ani?
- 2. De unde știa povestea?
- 3. Cum îi păcălea copilul pe vecini cu cititul?
- 4. Când a început copilul să citească într-adevăr?
- 5. Din ce cauză i-a plăcut copilului să citească în continuare?

REZOLVARE:

1. Ce făcea autorul când avea patru ani?

- Autorul spunea pe dinafară *Scufița roșie*, urmărind fiecare rând cu degetul.
- („Când aveam patru ani citeam o carte, „*Scufița roșie*”, într-o ediție ilustrată, cu paginile cartonate. Nu știam să citesc altceva, fiindcă de fapt și pe aia o spuneam pe dinafară, urmărind fiecare rând cu degetul. ”).

REZOLVARE:

2. De unde știa povestea?

- **Știa povestea de la mama sa.**
- *(„Mi-o citise mama de câteva ori și mi-a rămas în cap.”)*

REZOLVARE:

3. Cum îi păcălea copilul pe vecini cu cititul?

Copilul nu a vrut să citească altceva decât *Scufița roșie*.

➡ („*Dacă încercau să-mi dea și altceva la citit spuneam că nu vreau.*”)

REZOLVARE:

4. Când a început copilul să citească într-adevăr?

- **Copilul a început să citească după vârsta de 7 ani.**
- *(„Când chiar am început să citesc, în prima mea vacanță de iarnă, am început să umblu prin dulapul cu cărți. ”).*

REZOLVARE:

5. Din ce cauză i-a plăcut copilului să citească în continuare?

- **Copilului i-a plăcut să citească, pentru că i se deschideau alte lumi, necunoscute până atunci.**
- *(„Eram purtat cu ajutorul lor prin lumi magice, necunoscute mie până atunci, colorate după imaginația mea de copil, iar mai târziu de adolescent.”)*

Exercițiul 7

Alege litera corespunzătoare răspunsului corect:

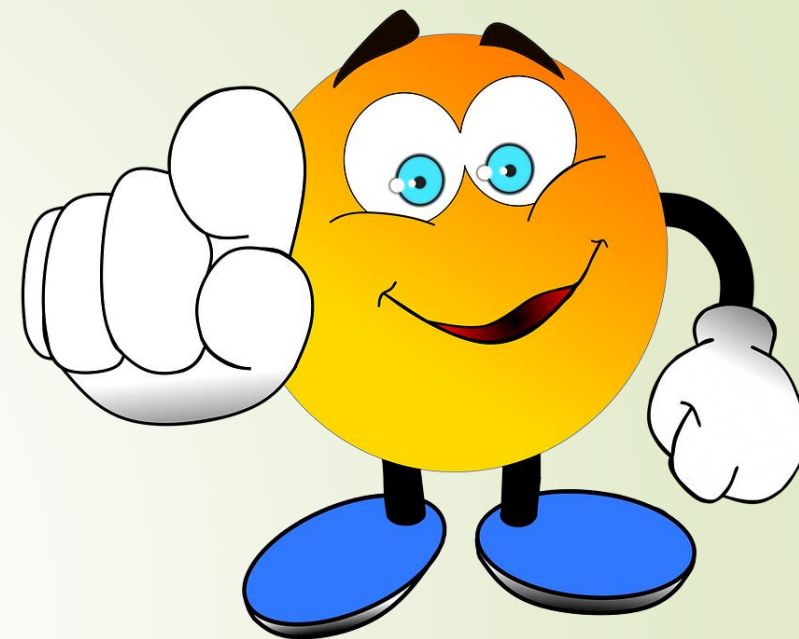
- Textul dat este unul nonliterar, deoarece
- a. se bazează pe imaginație;
- b. se bazează pe transmiterea emoțiilor;
- c. se bazează pe realitate;
- d. se bazează pe prezența personajelor.

Rezolvare: 1-c.

Amintiți-vă!

► Textul nonliterar

- se bazează pe **realitate**; (copilăria scriitorului Cristian Teodorescu);
- apar **persoane reale**; (copilul Cristian Teodorescu);
- folosește un **limbaj accesibil**, majoritatea cuvintelor apar **cu sensul lor de bază**; („Când aveam patru ani citeam o carte, „Scufița roșie”, într-o ediție ilustrată, cu paginile cartonate.”);
- transmite **un mesaj particular** (informațiile despre cum a învățat să citească sunt valabile doar în cazul scriitorului Cristian Teodorescu, nu și în cazul altor copii).

Exercițiul 8

Alege litera corespunzătoare răspunsului corect:

► 1. Copilul știa *Scufița roșie*, deoarece îi..... mama sa.

- a. citisem;
- b. citise;
- c. citiserăm;
- d. citiserăți.

Rezolvare: 1-b.

Exercițiul 9

Alege litera corespunzătoare răspunsului corect:

➤ 2. Copilul mâncat și acasă bunătați.

a. aş fi ;

b. ați fi ;

c. ar fi;

d. ai fi.

Rezolvare: 2-c.

Exercițiul 10

Alege litera corespunzătoare răspunsului corect:

➡ 3. Copilului i-a plăcut prin dulapul cu cărți.

- a. să umblă ;
- b. să umblu;
- c. să umble;
- d. să umbli.

Rezolvare: 3-c.

Exercițiul 11

Alege litera corespunzătoare răspunsului corect:

➡ 4. În cameră în care erau cărțile nu era sobă.

a. aceea;

b. acela;

c. acelea;

d. acea.

Rezolvare: 3-d.

Ne exprimăm?!

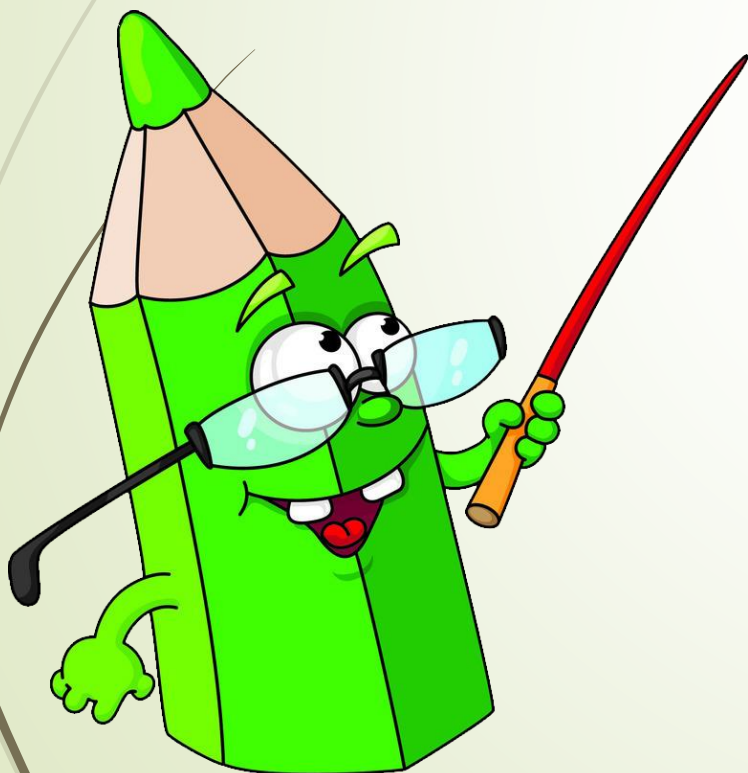
Citește cu atenție textul pe care l-a scris un cititor tânăr despre prima sa lectură:

Prima me-a lectură a fost un poveste foarte interesant de spre zîne și dragon. Mia plăcut mult cum sa terminat. No să uit nici o dată cât mam bucurat că a învins zîna!

Ajută-l să scrie un text corect!

Ne exprimăm corect!

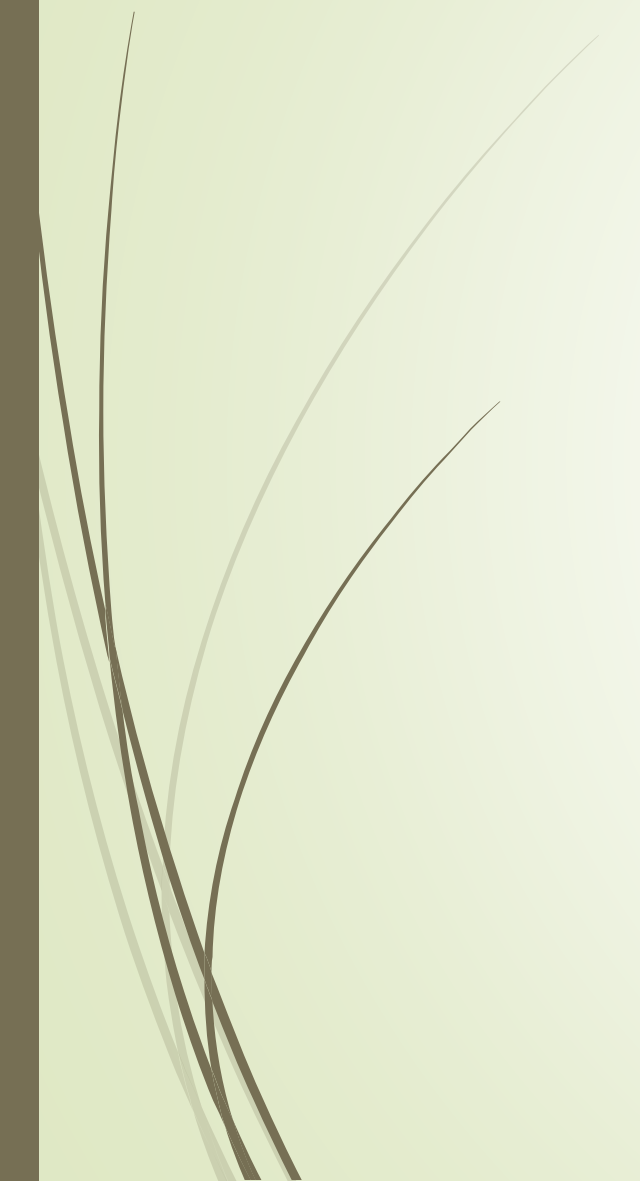
Prima **mea** lectură a fost **o** poveste foarte interesantă **despre** **zâne** și **dragoni**. **Mi-a** plăcut mult cum **s-a** terminat. **N-o** să uit **niciodată** cât **m-am** bucurat că a învins **zâna**!

DICTARE

Scrie după dictare următorul text:

Scriitorul Cristian Teodorescu și-a amintit de copilăria sa și de primele sale lecturi. I-a rămas în minte cum au crezut toți că el știe să citească, când, de fapt, doar spunea pe de rost o poveste. În mintea lui cititul s-a legat de mâncare, pentru că avea obiceiul să consume bunătăți când mânca.

Suportul de curs a fost realizat de
prof. Forgó Éva Erika, de la **Liceul Teoretic „Bolyai Farkas”** din
Tg.-Mureș, și a fost prezentat în cadrul emisiunii „TELESULI” de
prof. Szócs Imre de la **Liceul Teoretic „Bolyai Farkas”** din Tg.-
Mureș.